

Lieta C-720/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 23. novembris

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana
(Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 26. septembris

Prasītāji:

Asociación Española de Fabricantes de Máquinas Recreativas y de Juego (Ase seam) [Spānijas Izklaides un spēļu automātu ražotāju asociācija]

Asociación de Empresarios de Máquinas Recreativas de la Comunidad Valenciana (Andemar CV) [Valensijas apgabala Azartspēļu automātu uzņēmēju asociācija]

Asociación Provincial de Empresas Comercializadoras de Empresas de Máquinas Recreativas y de Azar de Alicante (Apromar-Alicante) [Alikantes provinces Mārketinga uzņēmumu asociācijas Azartspēļu un spēļu automātu uzņēmumi]

Federación Empresarial de Hostelería de Valencia [Valensijas Viesmīlības nozares uzņēmumu federācija]

Atbildētāja:

Conselleria de Hacienda y Modelo Económico de la Generalitat Valenciana [Valensijas Ģenerālītes Finanšu un ekonomikas modeļa reģionālā ministrija]

Pamatlietas priekšmets

Spēļu tiesiskais regulējums – Tiesiskais regulējums, ko a spēļu regulēšanas jomā ir pieņēmusi autonomā kopiena – Jaunu licenču vai atļauju izsniegšanas apturēšana B tipa automātiem (spēļu automātiem) uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

LESD 267. pants – Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par interpretāciju – Valsts tiesiskā regulējuma saderība ar LESD 26., 49. un 56. pantu – Piemērotība, nepieciešamība un samērīgums – Mazāk ierobežojošu pasākumu esamība – Vienlīdzīga attieksme – Konkurences izkropļojums

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai LESD 26., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā *Decreto 97/2021* [Dekrēta 97/2021] 9. pantā paredzētais regulējums, ciktāl atbilstoši tam pēc Likuma Nr. 1/2021 stāšanās spēkā ir liegts atjaunot B tipa automātu ekspluatācijas atļaujas, kas bija izsniegtas pirms tā stāšanās spēkā, un *Ley 1/2020 de la Generalitat Valenciana, de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana* [Valensijas Ģeneralitātes 2020. gada 11. jūlija Likuma 1/2020 par azartspēļu regulējumu un patoloģiskas tieksmes uz azartspēlēm novēršanu Valensijas autonomajā kopienā] desmitajā pārejas noteikumā paredzētais regulējums, kurā, sākot no minētā Likuma 1/2020 stāšanās spēkā, noteikts piecu gadu moratorijs attiecībā uz jaunu licenču vai atļauju izsniegšanu azartspēļu iestādēm un atļauju izsniegšanu B tipa automātu ekspluatācijai, jo šādi ierobežojumi nav saderīgi ar iepriekš minētajiem darījumdarbības, brīvības veikt uzņēmējdarbību, kā arī darbību veikšanas un tirgus piekļuves brīvības principiem?

2) Neatkarīgi no atbildes uz iepriekšējo jautājumu, vai LESD 26., 49. un 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā Dekrēta 97/2021 9. pantā un Likuma 1/2020 par azartspēļu regulējumu un patoloģiskas tieksmes uz azartspēlēm novēršanu Valensijas autonomajā kopienā desmitajā pārejas noteikumā paredzētais regulējums, ciktāl šis regulējums nelabvēlīgi ietekmē tikai privāto sektoru (viesmīlības nozares uzņēmumus un līdzīgas iestādes, kuros šie spēļu automāti ir uzstādīti, un netieši šādu B tipa automātu ražotājus), kuram ir noteikti ierobežojumi darbības veikšanai, bet neskar sabiedriskās azartspēļu un derību iestādes, uz kurām šie ierobežojumi neattiecas, ņemot vērā tajās organizēto derību un spēļu veidu?

Vai tirgus vienotības, vienādas un vienlīdzīgas attieksmes un diskriminācijas aizlieguma principi starp azartspēļu nozares dalībniekiem un attiecībā uz tiem pieļauj šādas iekšējā tiesiskā regulējuma normas? Vai iepriekš aprakstītā situācija ir uzskatāma par priekšrocību, kas kaitē un izkropļo konkurenci šajā nozarē?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 26., 49., 56. pants, 106. panta 1. punkts un 107. panta 1. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ley 1/2020 [Likums 1/2020]

Ley 1/2020, de 11 de junio, de la Generalitat, de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana [Generalitātes 2020. gada 11. jūlija Likuma 1/2020 par azartspēļu regulējumu un patoloģiskas tieksmes uz azartspēlēm novēršanu Valensijas autonomajā kopienā (turpmāk tekstā – “Likums 1/2020”) desmitajā pārejas noteikumā ir noteikts:

“Ne ilgāk kā uz pieciem gadiem no šā likuma spēkā stāšanās dienas tiek apturēta jaunu atļauju izsniegšana azartspēļu iestādēm, kā arī jaunu atļauju izsniegšana B tipa automātu vai spēļu automātu ar laimestiem ekspluatācijai, kas paredzēti uzstādīšanai viesnīcās un līdzīgās iestādēs.

[..]

Šajā laika posmā par azartspēlēm atbildīgajai reģionālajai ministrijai ir jākoordinē pētījums, kurā tiek analizēts esošo azartspēļu vietu (īpašas azartspēļu telpas un spēļu automāti viesnīcu telpās) ietekme uz sociālo un sabiedrības veselību. Pamatojoties uz šī pētījuma rezultātiem, kompetentajai reģionālajai par azartspēlēm atbildīgajai ministrijai ir jāierosina ierobežojumi Valensijas teritorijā attiecībā uz azartspēļu telpu un B tipa vai izklaides spēļu automātu ar laimestiem skaitu un pieļaujamo izvietojumu viesnīcu un ēdināšanas vai līdzīgās telpās, ņemot vērā sabiedrības veselības, iedzīvotāju, sociālekonomiskos un teritoriālos kritērijus.”

Decreto 97/2021 [Dekrēts 97/2021]

Decreto 97/2021, de 16 de julio, del Consell, de medidas urgentes para la aplicación de la Ley 1/2020, de 11 de junio, de la Generalitat Valenciana de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana [Autonomās kopienas valdības 2020. gada 21. jūlija Dekrēts 97/2021 par steidzamiem pasākumiem, lai īstenotu Likumu 1/2020 par azartspēļu regulējumu un patoloģiskas tieksmes uz azartspēlēm novēršanu Valensijas autonomajā kopienā] (turpmāk tekstā – “apstrīdētais dekrēts”), ir regulējums, par kuru prasītāji ir cēlušī šo prasību.

Apstrīdētā dekrēta 9. pants ir formulēts šādi:

“1. “B tipa spēļu automātus vai spēļu automātus ar laimestiem drīkst atļaut uzstādīt sabiedriskās ēdināšanas vai līdzīgās telpās tikai tad, ja attiecīgā darbības

atļauja ir saņemta vai iesniegts pieteikums tās saņemšanai pirms likuma stāšanās spēkā.

2. Dokumentācijai, kas minēta *Reglamento de Máquinas Recreativas y de Azar* [Noteikumu par izklaides un azartspēļu automātiem], kas apstiprināti ar *Decreto 115/2006, de 28 de julio, del Consell* [Autonomās kopienas valdības 2006. gada 28. jūlija Dekrētu 115/2006], 27. panta 2. punktā, pieteikumam atļaujas saņemšanai par uzstādīšanu jāpievieno atbildīga deklarācija, ka telpas, kurās paredzēts uzstādīt automātu, nav bārs vai kafejnīca, kas atrodas izglītības, veselības, sociālajos vai jauniešu centros un sporta iestādēs.

3. B tipa spēļu un azartspēļu automātu vai azartspēļu automātu ar laimestiem aizstāšana jebkāda iemesla dēļ Likuma 1/2020 desmitā pārejas noteikuma pirmajā daļā minētajās iestādēs nekādā gadījumā nedrīkst ietvert pagarinājumu laika posmam, uz kuru tika piešķirta aizstātā automāta ekspluatācijas atļauja. Aizstātā automāta atļauju drīkst pagarināt tikai līdz aizstājamā automāta ekspluatācijas atļaujas derīguma termiņa beigām.

4. Pēc šā dekrēta stāšanās spēkā viesmīlības nozares uzņēmumos un līdzīgās telpās nav atļauts uzstādīt B tipa vai izklaides automātus ar laimestiem no kazino, bingo zālēm, spēļu zālēm vai kuģiem, kas minēti Likuma 1/2020 45. panta 4. punktā.”

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāji pamatlietā ir cēlušies prasību par apstrīdēto dekrētu, kurš ir publicēts 2021. gada 4. augusta *Diario Oficial de la Generalitat Valenciana*. It īpaši tiek apstrīdēts 9. pants.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 2 Prasītāji norāda, ka attiecībā uz B tipa spēļu automātiem ir paredzēts anulēt atļaujas, kas iegūtas pirms Likuma 1/2020 stāšanās spēkā, jo beidzas to derīguma termiņš. Tas skar spēļu automātus viesmīlības nozares uzņēmumu telpās un netieši arī spēļu automātu ražotājus. Tā ir pilnīga piekļuves bloķēšana azartspēlēm Valensijas apgabalā, kas ir LESD 49. un 56. panta pārkāpums.
- 3 Atbildētāja apgalvo, ka apstrīdētais dekrēts atbilst iepriekš minētajiem LESD noteikumiem.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 4 Tiesa ir ierobežojusi dalībvalstīm piešķirto rīcības brīvību noteikt azartspēļu politikas mērķus un instrumentus, pieprasot, lai valsts iestāžu noteiktie ierobežojumi atbilstu šādiem nosacījumiem:

- a) tie katrā ziņā ir jāpiemēro bez diskriminācijas.
- b) tiem ir jābūt konsekventiem un atbilstošiem, lai nodrošinātu valsts iestāžu izvirzīto mērķu sasniegšanu.
- c) tiem ir jābūt samērīgiem un tie nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi(-us), kas ir to pieņemšanas pamatā.
- d) valsts iestādes nedrīkst rīkoties patvaļīgi, un uz tām, jo īpaši, attiecas pārredzamības pienākums ar dažiem izņēmumiem.
- 5 Attiecībā uz diskriminācijas aizliegumu ir jānorāda, ka diskriminācijas aizliegums valstspiederības dēļ ir Savienības vērtība un Savienības tiesību pamatprincips. Tas izskaidro, kāpēc Tiesa ir īpaši stingri pieprasījusi, lai valstu noteiktie ierobežojumi nebūtu diskriminējoši valstspiederības dēļ, un par likumīgiem tiek uzskatīti tikai tādi ierobežojumi, kas bez izšķirības attiecas uz personām, kuras veic uzņēmējdarbību jebkurā dalībvalstī. Šajā sakarā Tiesa ir atzinusi valstu regulējumu nesaderību ar Savienības tiesībām dažos strīdos, kas ir saistīti ar azartspēļu aplikšanu ar nodokļiem. Proti, 2003. gada 13. novembra spriedumā *Lindman* (C-42/02, EU:C:2003:613) Tiesa atzina tādu Somijas nodokļu tiesību aktu diskriminējošo raksturu, kuros bija noteikts, ka Somijā organizēto loteriju laimestiem tiek piemērots atbrīvojums no nodokļa, bet citās valstīs, proti, Zviedrijā, iegūtie laimesti tiek aplikti ar nodokli.
- 6 Svarīgāks ir 2010. gada 9. septembra spriedumā *Engelmann* (C-64/08, EU:C:2010:506) izvirzītais jautājums, kurā tika pārbaudīta tādu Austrijas tiesību aktu saderība ar Savienības tiesībām, kuros koncesionāriem, kas pārvalda kazino, ir prasīts pieņemt akciju sabiedrības juridisko formu un noteikts, ka to juridiskajai adresei ir jābūt Austrijā. Tiesa konstatēja, ka pēdējais minētais noteikums ierobežo darījumdarbības vietas brīvību LESD 49. panta izpratnē un diskriminē operatorus, kuru juridiskā adrese ir citās dalībvalstīs.
- 7 Attiecībā uz ierobežojumu atbilstību azartspēļu politikas mērķiem, dalībvalstīm piešķirtās pilnvaras noteikt savas valsts azartspēļu politikas mērķus ietver arī to pasākumu noteikšanu, kas ir nepieciešami izvirzītā mērķa sasniegšanai. Šādi rīkojoties, valstīm ir plaša, bet ne neierobežota rīcības brīvība. Saskaņā ar piemērotības prasību valsts tiesību aktiem, kas paredz ierobežojošus pasākumus vai šķēršļus iekšējam tirgum, ir jāatbilst izvirzītajam mērķim un jābūt attaisnojamiem, ņemot vērā mērķi, kas ir attiecīgā ierobežojuma pamatā. Valsts tiesiskais regulējums parasti ir piemērots, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, tikai tad, ja tas patiesi konsekventi un sistemātiski apņemas to īstenot.
- 8 Tiesa ir nospriedusi, ka valstu tiesām ir jāizvērtē valsts regulējumu saskaņotība un atbilstība, norādot, ka tām ir jāpārbauda, vai pasākumi atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, kuriem tie ir paredzēti. Šajā nolūkā minētais novērtējums ir jāveic atbilstoši loģikai, kas paredz, pirmkārt, ņemt vērā attiecīgās dalībvalsts valsts iestāžu izvirzītos mērķus kopumā vai kopā un, otrkārt, katru valsts regulējumus

noteikto ierobežojumu izvērtēt atsevišķi, lai pārbaudītu, vai tie ir piemēroti izvīrīto mērķu sasniegšanas nodrošināšanai.

- 9 Tiesa parasti sliecas uzskatīt valsts iestāžu veiktos pasākumus par saskaņotiem. Tomēr atsevišķos gadījumos tā atklāti ir apšaubījusi noteikto ierobežojumu saskaņotību, kā tas ir 2003. gada 6. novembra spriedumā *Gambelli* u.c. (C-243/01, EU:C:2003:597), kurā tā norādīja, ka “ja dalībvalsts iestādes veicina un mudina patērētājus piedalīties loterijās, azartspēlēs vai derībās, lai valsts kase no tā gūtu finansiālu labumu, šīs valsts iestādes nevar atsaukties uz sabiedrisko kārtību saistībā ar spēļu iespēju samazināšanu, lai attaisnotu tādus pasākumus kā pamata prāvā apstrīdētie”. Tā arī atzina, ka Itālijas iestāžu lēmums bez konkursa automātiski atjaunot koncesijas, kas nepieciešamas zirgu skriešanās sacīkšu derību organizēšanai un rīkošanai, neatbilst mērķim novērst spēļu organizētāju krāpnieciskas vai noziedzīgas darbības.
- 10 Tiesa 2010. gada 8. septembra spriedumā *Stoß* u.c. (C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504) apšaubīja Hesenes un Bādenes-Virtembergas federālo zemju izveidoto sporta derību publisko monopolu saskaņotību, kuru mērķis bija novērst mudinājumu pārmērīgi tērēties azartspēlēm un apkarot patoloģisko tieksmi uz azartspēlēm. Šajā ziņā tā piekrita prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesu pieejai, kuras apšaubīja, ka šāds monopols atbilstu to aizsargājošo tiesisko regulējumu mērķiem.
- 11 2010. gada 3. jūnija sprieduma *Ladbrokes Betting & Gaming* un *Ladbrokes International* (C-258/08, EU:C:2010:308) pamatojums, kurā ir analizēta Nīderlandes tiesiskā regulējuma, kurā ir paredzēta ekskluzīvu tiesību sistēma par labu vienam uzņēmējam azartspēļu organizēšanai vai veicināšanai, saderība ar Savienības tiesībām, ir ļoti ilustratīvs. Šajā lietā Nīderlandes Augstākā tiesa pauda šaubas par to, vai regulējums, kura mērķis ir patērētāju aizsardzība un cīņa pret patoloģisko tieksmi uz azartspēlēm un krāpšanu, ir saskaņots un sistemātisks, jo tas pieļauj ekskluzīvo tiesību īpašniekiem paplašināt savu azartspēļu piedāvājumu un izmantot reklāmas ziņojumus, lai padarītu šo piedāvājumu pievilcīgāku. Tiesa norādīja, ka, lai vienlaikus sasniegtu divus mērķus (patērētāju aizsardzību un krāpšanas un noziedzības novēršanu azartspēļu jomā), ir jāpanāk taisnīgs līdzsvars starp abiem mērķiem. Kā jau norādīts 2007. gada 6. marta spriedumā *Placanica* (C-338/04, C-359/04 un C-360/04, EU:C:2007:133), kontrolētas paplašināšanās politikas attīstība, kuras mērķis ir faktiski novīrīt azartspēļu tieksmi uz legāliem kanāliem, atbilst mērķim novērst krāpšanu un noziedzību.
- 12 Lai to panāktu, licencētiem operatoriem ir jābūt drošai un pievilcīgai alternatīvai salīdzinājumā ar nelegālajām azartspēlēm, lai spētu piedāvāt plašu spēļu klāstu, zināmā mērā veikt reklamēšanu un izmantot jaunas izplatīšanas metodes. Tomēr šāda kontrolēta azartspēļu jomas paplašināšanas politika ir praktiski nesaderīga ar mērķi aizsargāt patērētājus pret patoloģisko tieksmi uz azartspēlēm. Tādēļ šādu politiku var uzskatīt par saskaņotu tikai tad, ja nelikumīgas darbības notiek ievērojamā mērogā un ja veiktie pasākumi ir vērsti uz to, lai patērētāju tieksmi uz

azartspēlēm novirzītu uz likumīgiem kanāliem, nevis palielinātu ieņēmumus no atļautām azartspēlēm, kas ir tikai papildu ieguvums.

- 13 Samērīguma ziņā tas attiecas uz pamattiesību saturu un ierobežojumiem. Šī valsts intervences ierobežojuma dimensija nozīmē, ka samērīguma principu veido šādi elementi:
 - a) piemērotība, kas prasa, lai valsts līmenī veiktie pasākumi būtu atbilstoši paredzētā mērķa sasniegšanai.
 - b) nepieciešamība, kas prasa, lai vēlamā mērķa sasniegšanai nebūtu citu mazāk ierobežojošu pasākumu, un, ja ir vairākas alternatīvas, ir jāizvēlas vismazāk ierobežojošais pasākums.
 - c) samērīgums šaurākā nozīmē, atbilstoši kuram ieguvumiem, ko pasākums rada vispārējām interesēm, jebkurā gadījumā ir jābūt lielākiem par radīto kaitējumu citām tiesībām.
- 14 Tiesas judikatūrā par azartspēlēm ir uzsvērts, ka dalībvalsts veikto pasākumu nepieciešamība un samērīgums ir jāvērtē, ņemot vērā vienīgi izvirzītos mērķus un aizsardzības līmeni, ko vēlas nodrošināt attiecīgās valsts iestādes. Šajā ziņā Tiesa uzskata, ka samērīguma kritērijs neprasa, lai ierobežojošais pasākums atbilstu koncepcijai, kas ir kopīga visām dalībvalstīm attiecībā uz leģitīmo interešu aizsardzības detalizētiem noteikumiem.
- 15 Tādējādi ir ļoti grūti izdarīt vispārīgus secinājumus par dalībvalstu katrā atsevišķā gadījumā noteikto ierobežojumu samērīgumu, jo šajā jautājumā valdošā kazuistika ir ievērojama, un Tiesa atgādina, ka samērīguma izvērtēšana ir attiecīgās valsts tiesu iestāžu kompetencē.
- 16 Sākotnēji Tiesa nolēma detalizēti neanalizēt atsevišķu pasākumu samērīgumu un atturējās no skaidra sprieduma šajā jautājumā. Tādējādi 1994. gada 24. marta spriedumā *Schindler* (C-275/92, EU:C:1994:119) Apvienotās Karalistes tiesību aktos noteiktais loterijas monopols netika atzīts par nesamērīgu. Tomēr kopš *Gambelli* lietas un, jo īpaši, sprieduma *Placanica*, Tiesa ir veikusi detalizētāku un sistemātiskāku šī jautājuma pārbaudi un atsevišķos gadījumos ir apšaubījusi atsevišķu valstu noteikto pasākumu samērīgumu. Lietā *Placanica* Tiesa uzskatīja, ka prasība saņemt policijas atļauju ir pilnībā samērīga ar izvirzīto mērķi (novērst operatoru iesaistīšanos noziedzīgās vai krāpnieciskās darbībās). Tomēr gan *Placanica*, gan *Gambelli* lietā tika atzīts, ka aizliegums licencēt citu valstu regulētajos tirgos kotētas kapitālsabiedrības kā sporta derību licencētājus ir samērīgs, jo tas pārsniedza to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi novērst azartspēļu operatoru iesaistīšanos krāpnieciskās vai noziedzīgās darbībās. Tiesa jo īpaši norādīja, ka bija pieejami mazāk ierobežojoši līdzekļi.
- 17 Minētā Tiesas lielāka apņēmība, izvērtējot valsts azartspēļu regulējumā noteikto ierobežojumu samērīgumu, ir ļāvusi tai turpmākajos spriedumos apšaubīt šīs prasības ievērošanu. Tā 2007. gada 13. septembra spriedumā Komisija/Itālija

(C-260/04, EU:C:2007:508) Itālijas iestāžu veiktā koncesiju atjaunošana zirgu skriešanās sacīkšu derību organizēšanai bez konkursa tika atzīta par nesamērīgu.

- 18 Šī detalizētākā un plašākā pieeja nav liegusi Tiesai apstiprināt citu ierobežojumu samērīgumu, kurus šajā jomā ir noteikušas valsts iestādes. Šajā sakarā ir vērts minēt atbalstu, kas Nīderlandes ekskluzīvo licenču sistēmai sporta derību rīkošanai sniegts 2010. gada 3. jūnija spriedumā *Sporting Exchange* (C-203/08, EU:C:2010:307), kurā uzsvērts, ka lēmums piešķirt atļauju vienam operatoram vienkāršo kontroli un novērš lielāku konkurenci starp operatoriem, kas varētu izraisīt patoloģiskās tieksmes uz azartspēlēm pastiprināšanos.
- 19 Beidzot šā jautājuma analīzi, ir interesanti minēt spriedumā *Stoß* valsts iestādēm adresētās vadlīnijas un norādes saistībā ar sporta derību monopolu, kas pastāv vairākās Vācijas federālajās zemēs. Vispirms Tiesa norāda, ka, pirmkārt, monopola izveide neprasa, lai dalībvalsts iestādes pierādītu, ka pirms attiecīgā monopola izveides tās ir veikušas šā pasākuma samērīguma pārbaudi. Tā arī piebilst, ka atļauju režīms vienam operatoram (monopols vai ekskluzīvas tiesības) atvieglo azartspēļu piedāvājuma kontroli un sniedz lielākas efektivitātes garantijas nekā privātu operatoru darbības sistēmas konkurences apstākļos. Neraugoties uz šī regulējuma modeļa priekšrocībām, Tiesa atgādina, ka monopola izveide ir ļoti ierobežojošs pasākums, kas ir attaisnojams tikai tad, ja sasniedzamais mērķis ir nodrošināt īpaši augstu patērētāju aizsardzības līmeni, un tādēļ uzsver, ka tiesiskajam regulējumam ir jānodrošina, ka monopola īpašnieks minēto mērķi var sasniegt ar kvantitatīvi mērenu piedāvājumu, kas kvalitatīvi orientēts uz šo mērķi un ko stingri kontrolē valsts iestādes.
- 20 Šajā lietā, lai izvērtētu apstrīdētā dekrēta saderību ar Savienības tiesībām, ir jāizskata šādi elementi: a) samērīguma princips saistībā ar pasākumu piemērotību, atbilstību un nepieciešamību un to nediskriminējošo raksturu; b) darījumdarbības brīvības, darījumdarbības vietas, tirgus piekļuves un darbības veikšanas brīvības principi; c) tirgus vienotības un vienādas attieksmes princips neatkarīgi no tā, vai runa ir par valsts vai privātu uzņēmēju, aizliedzot jebkādas priekšrocības, kas kropļo konkurenci un dod priekšroku valsts sektoram; un d) saistībā ar diskriminācijas aizliegumu – tādu priekšrocību aizliegums, kas kropļo konkurenci vai rada slēptas valsts monopola formas.
- 21 Šķiet, ka piecu gadu moratorijs, sākot no minētā likuma stāšanās spēkā, varētu būt pretrunā šiem principiem un prasībām attiecībā uz jaunu atļauju izsniegšanu B tipa automātu (spēļu automātu) ekspluatācijai, jo šāda apturēšana uz tik ilgu laika posmu ir sava veida tiesību atcelšana, kas izpaužas kā likumīgas darbības veikšana.
- 22 Šis moratorijs nozīmē esošo darbības atļauju atjaunošanas atcelšanu un slēptu atļauju samazināšanu, tādējādi laika gaitā novedot pie pilnīga spēļu automātu zuduma viesmīlības nozares uzņēmumu telpās. Tas neapšaubāmi ir liegums veikt likumīgu darbību saistībā ar darījumdarbības vietas brīvības un brīvā tirgus tiesībām, jo ar to tiek ierobežota “spēļu automātu” izmantošana, patvaļīgi novedot

pie to zuduma, neraugoties uz to likumību, un tādējādi netiek ievērots ne samērīguma princips, ne arī LESD 26., 49. un 56. pantā garantētās tiesības.

- 23 Visbeidzot, attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un noteikto ierobežojumu atbilstību Tiesa lietā *Gambelli* norādīja, ka, “ja dalībvalsts iestādes veicina un mudina patērētājus piedalīties loterijās, azartspēlēs vai derībās, lai valsts kase no tā gūtu finansiālu labumu, šīs valsts iestādes nevar atsaukties uz sabiedrisko kārtību saistībā ar spēļu iespēju samazināšanu, lai attaisnotu tādus pasākumus kā pamata prāvā apstrīdētie”.
- 24 Ir skaidrs, ka šīs pamatnostādnes, kas paredz jebkāda veida diskriminācijas aizliegumu, šajā gadījumā nav garantētas, jo ierobežojumi ir paredzēti tikai darbībām, kas tiek veiktas privātās azartspēļu iestādēs, nevis tām, kas tiek veiktas publiskās iestādēs (valsts loterijas, totalizatori un sporta derības, *ONCE* u.c.). Šķiet, ka šādi ierobežojumi, kas ir noteikti tikai darbībām, kuras tiek veiktas privātās iestādēs, kropļo konkurenci un var novest pie valsts monopola azartspēļu jomā. Šī situācija ietekmē arī kapitāla un preču brīvu apriti visā Savienības teritorijā, jo Spānijā šajā jomā ir noteikti ierobežojumi.

DARBA VERSIJA